

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

**Materiāls dabas aizsardzības plāna aktualizācijai
dabas liegumam “Sitas un Pededzes paliene”**

Izstrādātājs:

Daugavpils Universitātes

Dabas izpētes un vides izglītības centrs

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

SATURS

Ievads	3
1. LVAF projekta ietvaros īstenotās biotopa <i>Parkveida pļavas un ganības 6530*</i> detalizētās kartēšanas metodika	6
2. Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” nozīme biotopa <i>Parkveida pļavas un ganības 6530*</i> saglabāšanā	8
3. Rekomendētie pasākumi biotopa <i>Parkveida pļavas un ganības 6530*</i> saglabāšanai dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”	10
4. Rekomendācijas grozījumiem dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” individuālajos apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumos	18
5. LVAF projekta ietvaros dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” konstatētie dižkoki	20
6. LVAF projekta ietvaros dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” konstatētās īpaši aizsargājamo un reto sugu atradnes	23
Izmantotie informācijas avoti	25

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Ievads

ES nozīmes īpaši aizsargājamo biotops *Parkveida pļavas un ganības 6530** (skat. 1. attēlu) ir unikāls veģētācijas komplekss, kuru veido skrajmeži, izklaidus koki vai koku un krūmu grupas mozaikā ar atklātu zālāju laucēm. Mūsdienās vairums parkveida pļavu un ganību ir daļēji vai pilnībā apmežojušās, tādēļ lauces maz sastopamas. Šis biotops Latvijā sastopams ļoti reti, pārsvarā upju ielejās. Pašlaik zināmās ES nozīmes biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** platības aizņem tikai 0,02 % (1074 – 1400 ha) no Latvijas teritorijas – tādejādi tas ir viens no retākajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem valstī. Biotops ir nozīmīgs ne tikai no bioloģiskās daudzveidības, bet arī no kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas viedokļa. Tradicionālā biotopa apsaimniekošana bijusi vairāku darbību kombinācija – siena vākšana, ganišana, kā arī koku zaru izmantošana.

1. attēls. Biotops *Parkveida pļavas un ganības 6530** dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” (Foto: R. Moisejevs)

Parkveida pļavu un ganību izzušana apdraud arī citus ES un Latvijas prioritāras aizsardzības nozīmes objektus. Kā piemēru var minēt vienu no dabas aizsardzības simboliem Eiropā - lapkoku praulgrauzi (skat. 2. attēlu), kam visā valstī zināmas tikai dažas vietas, kurās varētu būt iespējams atjaunot un uzturēt ilgtspējīgu populāciju saskaņā ar metapopulāciju teoriju. Visas minētās vietas ir vai nu seni, šobrīd izzūdoši parkveida pļavu un meža ganību kompleksi, vai vismaz daļēji ar tiem pārsedzas, kas apliecina sugas atkarību no parkveida pļavu un ganību biotopa. Vēl viena suga, kas atkarīga no parkveida pļavām un ganībām, ir visā Eiropā reti sastopamā koksnes sēne – košā zeltspore (skat. 3. attēlu).

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

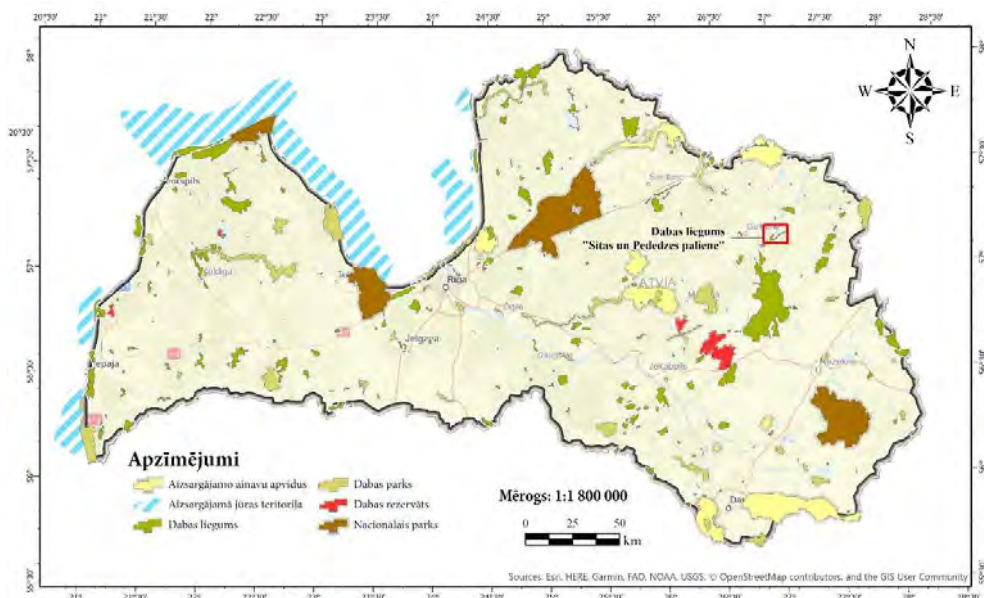

2. attēls. Lapkoku praulgrauzis *Osmoderma barnabita*
(Foto: A. Barševskis)

3. attēls. Košā zeltspore *Hapalopilus croceus*
(Foto: R. Moisejevs)

Dabas liegums “Sitas un Pededzes paliene” (ĪADT izvietojumu skat. 4. att.) ir viena no tām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Latvijā, kurā biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšana ir valstiskā mērogā nozīmīga, lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības stāvokli šim retajam ES nozīmes biotopam Latvijā kopumā. Latvijas vides aizsardzības fonda projekta “*Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”*” (turpmāk tekstā LVAF projekts) ietvaros veiktās biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** inventarizācijas rezultātā dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” uzskatītas biotopa platības kopumā 227,44 ha lielā apjomā, kas ir aptuveni 16 % no kopējām biotopa platībām Latvijā.

4. attēls. Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” atrašanās vieta

Gan dabas liegumā, gan valstī kopumā biotopu apdraud apsaimniekošanas (noganīšanas, pļaušanas) pārtraukšana vai pārāk zema tās intensitāte, kam seko pārkrūmošanās un apmežošanās,

Materiāls tapis LVAF projekta “*Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”*” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

---

kas izraisa seno parkveida koku paātrinātu bojāeju. Būtiska problēma ir pārrāvumi kokaudzes vecuma struktūrā, t.i., bieži vien pietrūkst jaunāku koku, kas ilgtermiņā nomainītu vecos dobumainos kokus. Aizaugot biotopam ar mežu, var notikt arī senās parkveida kokaudzes un tai piederīgā pameža pilnīga vai daļēja nociršana. Specifiska problēma tieši Latvijā, ūdeņu tuvumā ir bebru darbība – tie apgrauž parkveida kokus līdz to dzīvotspējas zudumam.

Lai nodrošinātu biotopam labvēlīgu aizsardzības stāvokli Latvijā, izstrādājot dabas aizsardzības plānus Natura 2000 teritorijās, kurās ir konstatētas valstiskā mērogā nozīmīgas biotopa *Parkveida pļavu un ganību 6530** platības, ir būtiski paredzēt šī biotopa aizsardzībai nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus. Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” dabas aizsardzības plāna (2005. – 2015. gadam) darbības termiņš saskaņā ar Latvijas Republikas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra K. Gerhada 2016. gada 18. februāra rīkojumu Nr.24 „Par dabas aizsardzības plānu darbības termiņa pagarināšanu” pagarināts līdz 2019. gada 31. decembrim. Izstrādājot jaunu dabas aizsardzības plānu, izstrādātājiem nepieciešams ņemt vērā šajā materiālā ietvertās rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavu un ganību 6530** un no tā atkarīgo sugu aizsardzības nodrošināšanai dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”.

1. LVAF projekta ietvaros īstenotās biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** detalizētās kartēšanas metodika

LVAF projekta ietvaros īstenotajā biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** detaizētājā kartēšanā izmantota metodika, kas aprakstīta Parkveida pļavu un ganību aizsardzības plānā (Bāra et al., 2015). Parkveida koku detalizētas kartēšanas mērķis ir no saproksilofāgo sugu vajadzību viedokļa noskaidrot, vai atjaunojamajā poligonā ir pietiekams skaits dobumainu koku, vai ir vienmērīgi pārstāvētas dažādas koku attīstības stadijas ar pietiekamu koku skaitu, kā arī precizēt biotopa poligona robežas. Ievāktā informācija atspoguļo esošo un potenciālo parkveida koku sadalījumu attīstības stadijās, kā arī informāciju par koku izmēriem, lai vēlāk būtu iespējams veikt stāvokļa analīzi. Atbilstoši metodikā norādītajam principam, kartēti platlapju koki, kas ir bijuši, pašlaik ir, vai nākotnē varētu izveidoties par praulgraužiem derīgiem kokiem. Dažos gadījumos kartēti arī citu sugu koki, kas pārstāv saudzējamo seno parkveida kokaudzi un varētu izrādīties nozīmīgi atjaunojamajā ainavā. Tikpat svarīgs kartēšanas mērķis ir noskaidrot atjaunošanas darbu apjomu un atainot kartē darba uzdevumu biotopa atjaunošanas izpildītājiem.

Pirms lauka darbu uzsākšanas kamerāli identificētas teritorijas, kurās potenciāli iespējama biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** sastopamība. Dati, kas izmantoti iespējamo biotopa platību sākotnējai identificēšanai:

- zināmo biotopa platību kartējums;
- LIFE EREMITA MEADOWS projekta dati;
- VMR dati: mežaudzes ar ozoliem formulā;
- dižkoku dati;
- ortofoto kartes;
- vecās topogrāfiskās kartes.

Kartēšanai izmantotas GPS ierīces un dati reģistrēti shape failā izmantošanai Esri ArcGIS programmās. Jāatzīmē, ka parkveida koku kartējums saistībā ar GPS ierīču precizitātes novirzēm būtu jāuztver kā aptuveni +/- 10 m robežās orientējošs, un gala lēmums par katru apsaimniekojamo koku jāpieņem atjaunošanas procesa laikā, vadoties pēc situācijas dabā. Kartēšanas lauka darbos katram parkveida kokam (plānojot, kuri koki saglabāsies pēc biotopa atjaunošanas tam atbilstošā kopainā) reģistrētas koordinātes un atribūtu laukos atzīmētas šādas pazīmes:

– „**k_suga**” = koku suga, sugu atzīmējot pēc mežsaimniecībā pieņemtajiem apzīmējumiem: ozols = Oz, liepa = L u.t.t.,

– „**apkm_cm**” = koka apkārtmērs centimetros,

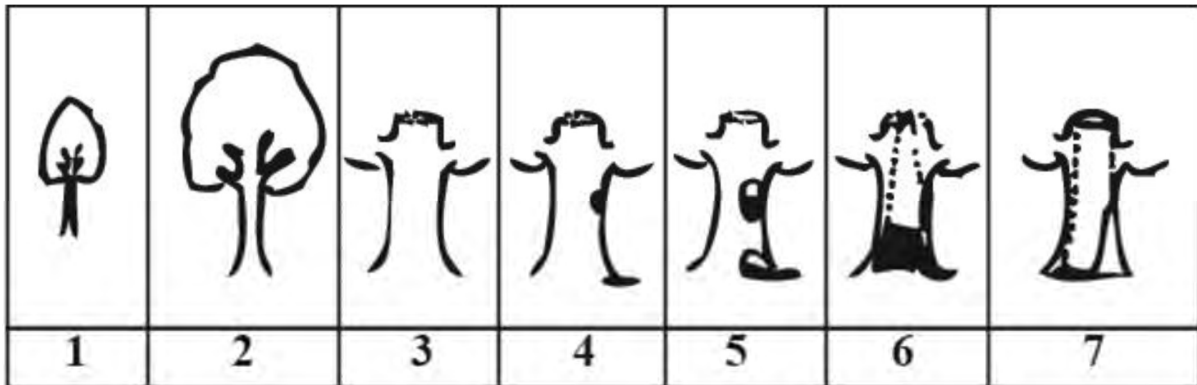
– „**stadija**” = koka attīstības stadija (skatīt arī 5. attēlu): 1.stadiju atzīmē aptuveni 12 – 30 cm resniem kokiem. Skaita ziņā šī ir visapjomīgākā stadija, un šie koki nereti ir grūti uzkartējami atsevišķa koka līmenī, jo bieži aug grupās, kā arī biotehnisko pasākumu laikā var nākties retināt pašus jaunos platlapju kokus, un tikai tad noskaidrosies, kurš saglabājams un reģistrējams, kurš izcērtams. Tādēļ pirmās stadijas kokus kartē tikai tad, ja tie ir savrupi vai praktiski palīdz plānošanai. Pēc atjaunošanas darbu izpildes būtu lietderīgi uzkartēt šīs stadijas saglabātos kokus, kas vēl nav bijuši uzkartēti. 2.stadiju atzīmē sākot no aptuveni 30 cm resnuma un resnākus, bet ne dobumainus kokus. Mežsaimnieciskajā terminoloģijā tie būtu analogi kokiem briestaudzē un pieaugušā audzē. 3.stadiju atzīmē vecākiem par 2.stadijas, bet ne dobumainiem kokiem.

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Mežsaimnieciskajā terminoloģijā tie būtu analogi kokiem pāraugušā audzē, kas tiek attiecināts uz kokaudzi, kurai sāk pasliktināties koksnes tehniskās īpašības. 4.stadiju atzīmē kokiem, kuros sāk veidoties dobumi, taču te vēl ir nelieli, ar mazu trūdējušas koksnes daudzumu. 5.stadiju atzīmē kokiem ar dobumiem, kuros ir liels daudzums ar prauliem, tāds, kur jau varētu dzīvot lapkoku praulgrauži. 6.stadiju atzīmē kokiem ar dobumiem, kuros ir liels daudzums ar prauliem, tāds, kur varētu dzīvot lapkoku praulgrauži. 7.stadiju atzīmē kokiem ar dobumiem, kuros ir liels dobums, no kura lielākā daļa praulu jau izbiruši.

– „**jakopj**” = koka apsaimniekošanas nepieciešamības novērtējums, vērtējot no nevēlamajiem kokiem un krūmiem atbrīvojamo platību attiecībā pret koka vainaga projekcijas laukumu: 0 = nekas nav jādara, 1 = jāizcērt atsevišķi krūmi un koki, 2 = jāizcērt vairāk nekā atsevišķi koki un krūmi, aptuveni līdz pusei no projekcijas, 3 = nevēlamie koki un krūmi jāizcērt pusē un vairāk no projekcijas.

– „**piezīmes**” – vieta dažādām piezīmēm.

5. attēls. Koku attīstības stadijas (pēc Ek, Johannesson 2005) (1. Jauni koki bez dobumiem; 2. Vidēja vecuma koki bez dobumiem; 3. Veci koki bez dobumiem; 4. Veci koki ar maziem dobumu izmēriem, trūdošās koksnes daudzums mazs; 5. Veci koki ar vidējiem dobumu izmēriem, trūdošās koksnes daudzums liels; 6. Veci koki ar lieliem dobumu izmēriem, trūdošās koksnes daudzums liels; 7. Veci koki ar lieliem dobumu izmēriem, trūdošās koksnes daudzums ļoti mazs, tā izbirusi no dobuma)

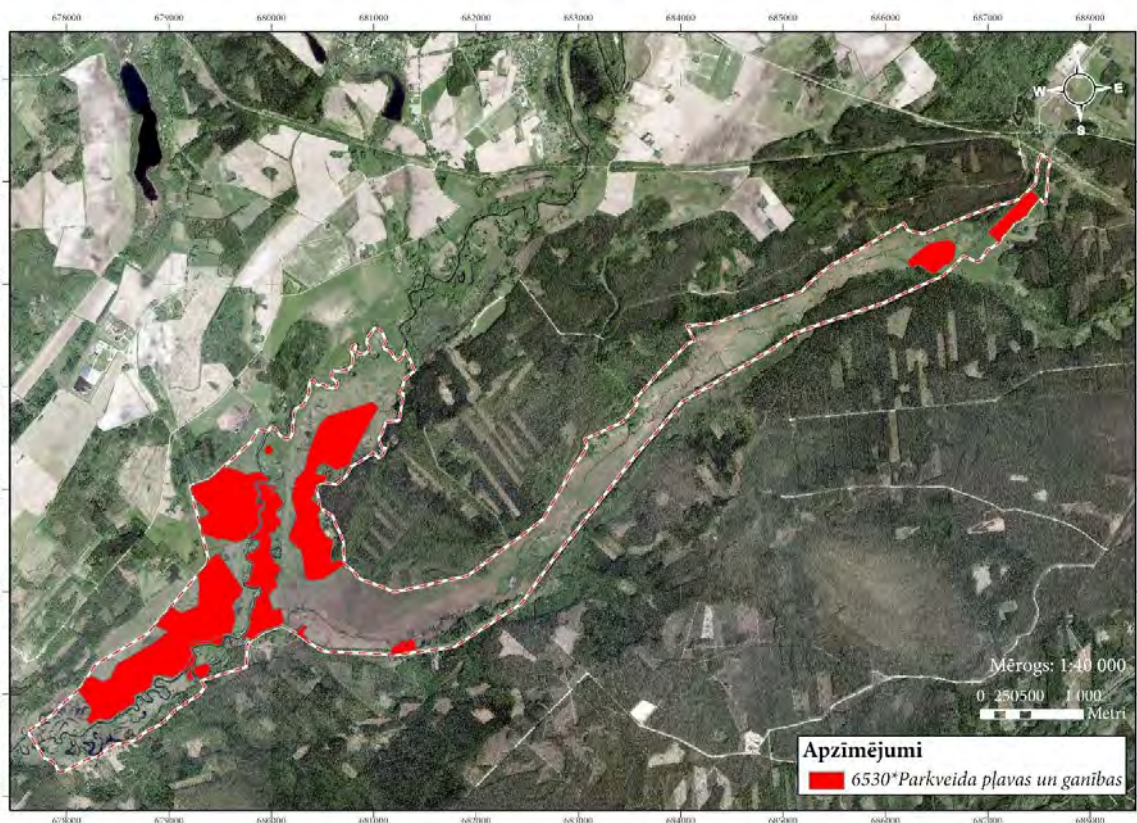
Bez jau minētajiem parametriem, kartēšanas ietvaros reģistrēti vēl atsevišķi papildus parametri, kas ir būtiski dabas liegumā sastopamo no biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** atkarīgo sugu saglabāšanā:

- lielu dimensiju kritālas (parasti ozolu), stumbeņi, sausokņi;
- katra kartētā parkveida koka novērtējums no piemērotības lapkoku praulgrauža sastopamībai;
- aizsargājamo vai citādi no dabas aizsardzības viedokļa nozīmīgo sugu atradnes;

Visi LVAF projekta ietvaros veiktās detalizētās kartēšanas laikā ievāktie ģeotelpiskās informācijas dati ievadīti ģeodatubazē un nodoti Dabas aizsardzības pārvaldei (informācija pieejama Dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols).

2. Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” nozīme biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanā

Atbilstoši 2019. gadā sagatavotajam Ziņojumam Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā (novērtējums par 2013.-2018. gada periodu), kopējās ES nozīmes biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** apzinātās platības valstī kopumā aizņem 1074 – 1400 ha lielu platību, jeb tikai 0,02% no Latvijas teritorijas. LVAF projekta “*Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”* ietvaros veiktās biotopa *Parkveida pļavu un ganību 6530** inventarizācijas rezultātā dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” kopējās uzskaitītās biotopa platības veido 227,44 ha, kas aizņem 26,14 % no kopējās dabas lieguma teritorijas jeb ~ 16 % no kopējām Latvijā zināmajām biotopa platībām. Biotopa poligonu izvietojumu dabas lieguma teritorijā skat. 6. attēlā.

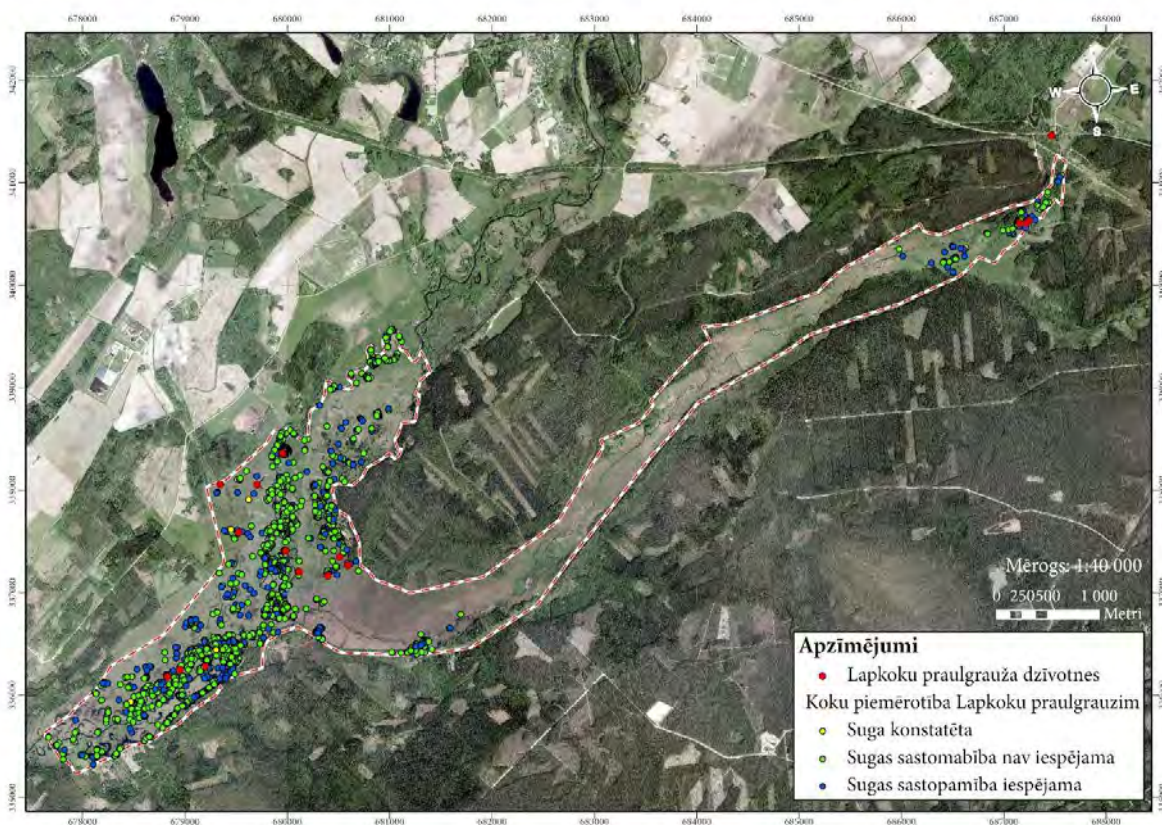
6. attēls. Biotopa poligonu izvietojums dabas lieguma teritorijā

Iepriekšējā situācijas analīze (Bāra et al., 2015) parāda, ka Ziemeļgaujas un Pededzes lejtecē izvietotajās ĪADT atrodas biotopa aizsardzībai nozīmīgākās vietas Latvijā ar lielākajiem biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** poligoniem. Pārskatot visas zināmās praulgrauža atradnes, ieskaitot tās, kas atrodas parkos, alejās un savrupos kokos, redzams, ka lapkoku praulgrauzim arī kā atsevišķam Direktīvas aizsardzības objektam Ziemeļgauja un Pededzes lejtece veido nozīmīgākās teritorijas, kur pašlaik iespējams atrast 60 ha un vairāk pieejamās vienlaidus telpas ar

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

potenciāli atbilstošu saturu. Izvērtējums caur 60 ha (Jansson, Bergman 2006, Bergman 2006) prizmu parāda, cik biotopa atradnēs būtu teorētiski iespējams atrast pietiekami lielu telpu ilgtspējīgas metapopulācijas pastāvēšanai. Saskaitot dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” netālu vienu no otra izvietotos (attālums starp poligoniem nepārsniedz 100 m) četrus lieguma teritorijā sastopamos biotopa poligonus (skat. 7. attēlā), kopējā to platība aizņem vairāk nekā 207 ha, kas ir viena no lielākajām līdz šim zināmajām vienlaidus biotopa teritorijām Latvijā. Kopumā dabas lieguma teritorijā konstatētas 15 lapkoku praulgrauža atradnes. Ņemot vērā, ka ne vienmēr ir iespējams konstatēt sugas darbības pēdas apdzīvotajos kokos, kartēšanas laikā tika novērtēta visu parkveida koku piemērotība lapkoku praulgrauža sastopamībai un koki sagrupēti šādās kategorijās – suga konstatēta, sugas sastopamība iespējama, sugas sastopamība nav iespējama (skat 7. attēlā). Vairumā gadījumu attālums starp praulgrauzim piemērotajiem kokiem nepārsniedz 300 m (maksimālais attālums, kādā praulgrauži spēj izplatīties un to mikropopulācijas mijiedarboties (Teļnovs 2005, Antonsson 2002)), kas apliecina dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” nozīmi šīs sugas saglabāšanā.

Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” apkārtnē sastopama arī koksnes sēne košā zeltņore *Hapalopilus croceus*, kas biotopa apsaimniekošanas vadlīnijās norādīta kā viena no trim sēņu sugām, kuras aizsardzība īpaši saistāma ar parkveida pļavām un ganībām (Eriksson 2008). Dabas liegumā konstatētas 6 šīs sugas atradnes.

3. Rekomendētie pasākumi biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Veicot detalizētu biotopa kartēšanu LVAF projekta, katrā no kartētajiem biotopa *Parkveida pļavu un ganību 6530** poligoniem novērtēti nepieciešamie ilgtermiņa apsaimniekošanas pasākumi. Katram biotopa poligonam rekomendētie apsaimniekošanas pasākumi atzīmēti biotopa anketā, norādot atbilstošo kodu, kā arī ievadīti ģeodatabāzē, kas integrēta Ozolā. Visi dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” teritorijā konstatētie biotopa poligoni sagrupēti pēc nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem četrās lielākās grupās, katrā no kurām ir iekļauts konkrēts nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu kopums. Novērtējot katra parkveida pļavu un ganību poligona piederību konkrētajam biotopa variantam tika ņemti vērā sekojoši kritēriji – potenciāli iespējamie biotopa apsaimniekošanas pasākumi, kas nodrošina tā ilgtspējīgu pastāvēšanu; poligonā sastopamo īpaši aizsargājamo un reto sugu saglabāšanai nepieciešamo pasākumu nodrošināšana; biotopa tuvumā esošo parkveida koku pievienošana biotopam, ja tas palielina kopējo poligona vērtību.

6530-1 uzturēšana

Šajā grupā ietilpst labā stāvoklī esoši parkveida pļavu poligoni, kuros nepieciešams nodrošināt nepārtrauktu apsaimniekošanu pļaujot un/vai ganot. No biotopa atkarīgo saproksilofāgo un epiksilo sugu dzīvotņu uzturēšanai nav pieļaujama noēnojuma palielināšanās ap parkveida kokiem, tāpēc būtiski nodrošināt ne tikai zālāja biotopam nepieciešamo apsaimniekošanu, bet arī regulāru krūmu paaugas un koku atvašu novākšanu ap parkveida kokiem. Krūmu izvākšanas laikā esošo zālāju biotopu platībās nav pieļaujama zemsedzes bojāšana, ko izraisa smagās tehnikas pielietošana. Gadījumos, kad poligona ietvaros iztrūkst jaunākas paaudzes koki (1 - 3 stadija), biotopa apsaimniekošanas pasākumiem jābūt vēršot uz veco parkveida koku (4 -7 stadija) dzīvotspējas saglabāšanu un uzlabošanu. Šādos gadījumos biotopa kontinuitātes nodrošināšanai, nepieciešama arī jaunu parkveida koku stādīšana, kas veidos nākotnes ainavu un nodrošinās piemērotas dzīvotnes no biotopa 6530* atkarīgajām sugām.

1. Biotopa 6530_1 varianta ilgtspējīgās apsaimniekošanas pasākumi:

- 1.1. Regulāras pļaušanas un/vai ganīšanas nodrošināšana.
- 1.2. Parkveida koku vainagu atēnošana, izvācot krūmus koka vainaga projekcijā.
- 1.3. Krūmu vai lakstaugu apauguma izvākšana (pļaušana) apkārt mirušas koksnes struktūrām – parkveida koku kritālām un sausokņiem.
- 1.4. Bebru darbības apdraudēto jauno parkveida koku aizsardzības pasākumi.
- 1.5. Jaunu parkveida koku stādīšana, un jau esošo jauno kociņu saglabāšana, nodrošinot parkveida pļavu ilgtspējību.
- 1.6. Seno parkveida koku vitalitātes uzturēšana, piesaistot kvalificētu kokkopi.

6530_1 atjaunošana

Biotopa atjaunošanas iespējas ir atkarīgas no iepriekš esošā zālāja veida, tā aizaugšanas stadijas un seno parkveida koku vitalitātes. Pēc krūmu un nevēlamo koku izvākšanas no poligona ir nepieciešams uzturēt atklātu ainavu poligonā un veikt pasākumus, kas vērsti uz atvašu pļaušanu un izvākšanu, kā arī zālāja ajaunošanu. Nepieciešamības gadījumā pēc krūmu un koku izciršanas

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

---

veicama augsnes frēzēšana vietās, kur nav saglabājusies zālājiem raksturīgā veģetācija. Veicot frēzēšanu nav pieļaujama parkveida koku sakņu bojāšana. Īstenojot biotopa atjaunošanas (kvalitātes uzlabošanas) pasākumus ir svarīgi maksimāli saglabāt vēl esošus zālāju fragmentus, un nepieļaut dziļu rišu veidošanu ar tehniku. Atsevišķos gadījumos šajā biotopa variantā poligona ietvaros konstatēti izolēti meža fragmenti, kuros konstatētas noēnojumu mīlošu aizsargājamo epiksilo un epifītisko sugu vitālas atradnes. Konkrētajā biotopa variantā šādas situācijas tika konstatētas ārkārtīgi reti, tomēr biotopa atjaunošanas laikā ir svarīgi saglabāt šādas ēnu mīlošu sugu vitālās dzīvotnes, atstājot noēnojumu 20 m radiusā ap sugu atradnēm. Šo sugu sastopamība lielā skaitā liecina, ka konkrētie koki ir ilgstošu laiku auguši noēnojuma apstākļos un no dabas aizsardzības viedokļa ir būtiskāk nodrošināt piemērotus apstākļus šīm sugām, nevis censties nodrošināt piemērotu dzīvesvidi sugām, kas uz konkrētā koka nav sastopamas.

2. Biotopa 6530 1 varianta atjaunošana:

- 2.1. Sekundāro pirmā un otrā stāva koku, ka arī pamežā esošo koku un krūmu izvākšana, kā arī augsnes frēzēšana. Pirms šo darbību uzsākšanas jāveic saglabājamo koku atlase, piesaistot kompetentu dabas aizsardzības ekspertu.
- 2.2. Mirušās koksnes struktūru (kritalu un sausokņu) saglabāšana, atjaunojot regulāru krūmu un lakstaugu apauguma izvākšanu (pļaušana).
- 2.3. Parkveida koku vainagu atēnošana, izvēcot krūmus koka vainaga projekcijā.
- 2.4. Neiejaukšanās režīma ievērošana 20 metru rādiusa no koka stumbra, kokiem, uz kuriem reģistrētas aizsargājamo epifītu un epilītu sugu (*Collema flaccidum*, *Cetrelia olivetorum*, *Arthonia byssacea*, *Arthonia vinosa*, *Bactrospora dryina*) vitālas atradnes, kuru pastāvēšana ir atkarīga no pastāvīga noēnojuma (Wirth 2010; Fabiszewski & Szczepanska 2010).
- 2.5. Bebru darbības apdraudēto jauno parkveida koku aizsardzības pasākumi.
- 2.6. Regulāras apsaimniekošanas atjaunošana, nodrošinot krūmu atvašu un lakstaugu pļaušanu vai noganīšanu;
- 2.7. Seno parkveida koku vitalitātes uzturēšana, piesaistot kvalificētu kokkopi.

6530_2 kvalitātes uzturēšana

Gadījumos, kad aizaugušu parkveida pļavu poligonu nav iespējams atjaunot uzreiz vai paredzamā nākotnē, ir svarīgi maksimāli ilgi saglabāt senos parkveida kokus, pagarinot to dzīvotspēju, kā arī atēnot un maksimāli ilgi saglabāt mirušās koksnes ekoloģiskās struktūras, tādējādi uzlabojot kvalitāti daudzu reto sugu dzīvotnēm. Gadījumos, kad aizaugušajā biotopa poligonā ir konstatētas vitālas ēnu mīlošu aizsargājamo sugu atradnes, parkveida koku kopšanas laikā ir svarīgi saglabāt šo sugu dzīvotnes, atstājot noēnojumu 20 m rādiusā ap kokiem uz kuriem ir konstatētas šīs sugas.

3. 6530_2 varianta kvalitātes uzlabošana, tajā sastopamo dabas vērtību saglabāšanai.

- 3.1. Senu parkveida koku vainagu atēnošana, izvēcot krūmus koka vainaga projekcijā.
- 3.2. Krūmu vai lakstaugu apauguma izvākšana (pļaušana) apkārt mirušās koksnes struktūram – senu parkveida koku kritālām un sausokņiem.
- 3.3. Neiejaukšanās režīma ievērošana 20 metru rādiusa no koka stumbra, kokiem, uz kuriem reģistrētas aizsargājamo epifītu un epilītu sugu (*Collema flaccidum*, *Cetrelia*

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

---

olivetorum, *Arthonia byssacea*, *Arthonia vinosa*, *Bactrospora dryina*) vitālas atradnes, kuru pastāvēšana ir atkarīga no pastāvīga noēnojuma (Wirth 2010; Fabiszewski & Szczepanska 2010).

- 3.4. Seno parkveida koku vitalitātes uzturēšana, piesaistot kvalificētu kokkopi.
- 3.5. Potenciālo parkveida koku izkopšana, veicot to atēnošanas pasākumus, izvēcot krūmus un atsevišķus kokus, potenciāla parkveida koka vainaga projekcijā.

Biotopa 9070 veidošanās sekmēšana

Gadījumos, kad 6530* biotopa atjaunošana ir pārāk apgrūtināta, bet tai pašā laikā neiejaukšanās režīms nav piemērotākais pasākums poligonā sastopamo dabas vērtību saglabāšanai, racionālākais risinājums ir pasākumu īstenošana, kas vērsti uz cita biotopa (*9070 Meža ganības*) izveidošanu. Šādos gadījumos lopu ganīšana stipri aizaugušā parkveida poligonā var sekmēt apgaismojuma palielināšanos, tadējādi radot piemērotus apstākļus daudzu ar parkveida pļavām saistītu sapsilofāgo un epiksilu sugu sastopamībai.

4. Biotopa 9070 varianta veidošanās sekmēšana:

- 4.1. Regulārās apsaimniekošanas nodrošināšana noganot.
- 4.2. Jaunas paaudzes parkveida koku pasargāšana no zālēdājiem dzīvniekiem, nodrošinot to iežogojumu;
- 4.3. Mirušās koksnes struktūru (kritalu un sausokņu) saglabāšana, atjaunojot pastāvīgu krūmu un lakstaugu apauguma izvākšanu (pļaušana);
- 4.4. Seno parkveida koku vainagu atēnošana, izvēcot kokus un krūmus koka vainaga projekcijā;
- 4.5. Bebru darbības apdraudēto jauno parkveida koku aizsardzības pasākumu nodrošināšana;
- 4.6. Seno parkveida koku vitalitātes uzturēšana, piesaistot kvalificētu kokkopi.

Kopumā dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” teritorijā konstatēti 11 biotopa poligoni. Biotopa poligonu izvietojumu dabas lieguma teritorijā skat. 6. attēlā. Par katru no konstatētajiem biotopa poligoniem sagatavota informācija (poligona numurs; poligona platība; karte ar poligona robežām, poligonā sastopamo parkveida koku sadalījumu pa attīstības stadijām un izvietojumu poligonā, kā arī atmirušās koksnes struktūru veidu un izvietojumu poligonā; piederība pie vienas no četrām rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu grupām), kas izmantojama turpmākai apsaimniekošanas pasākumu plānošanai.

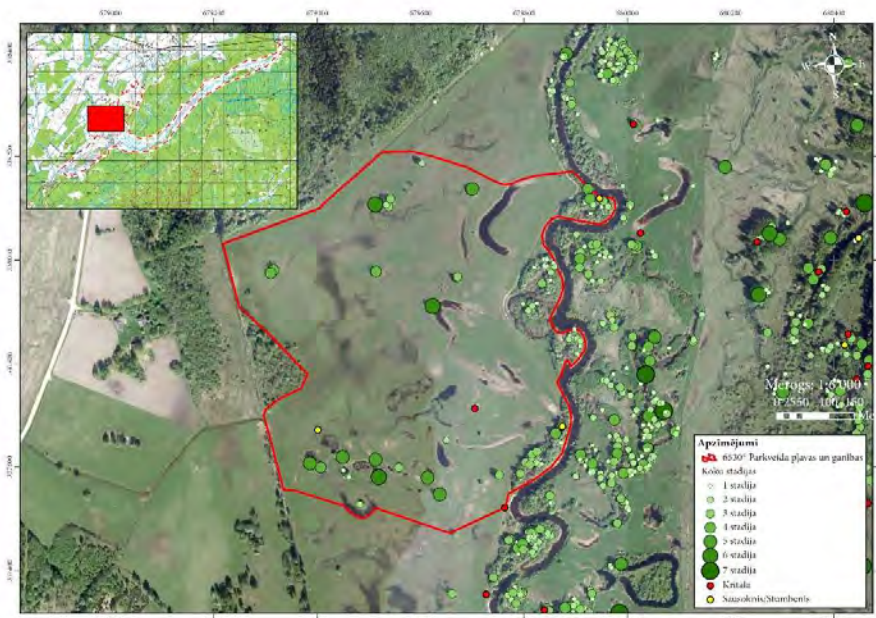
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_151_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 36,94 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.

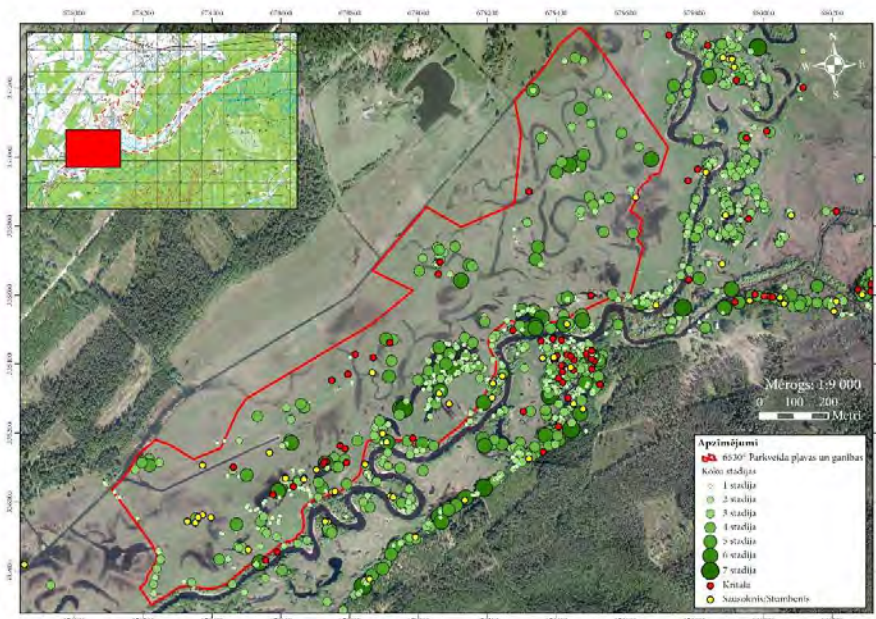

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_152_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 78,00 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

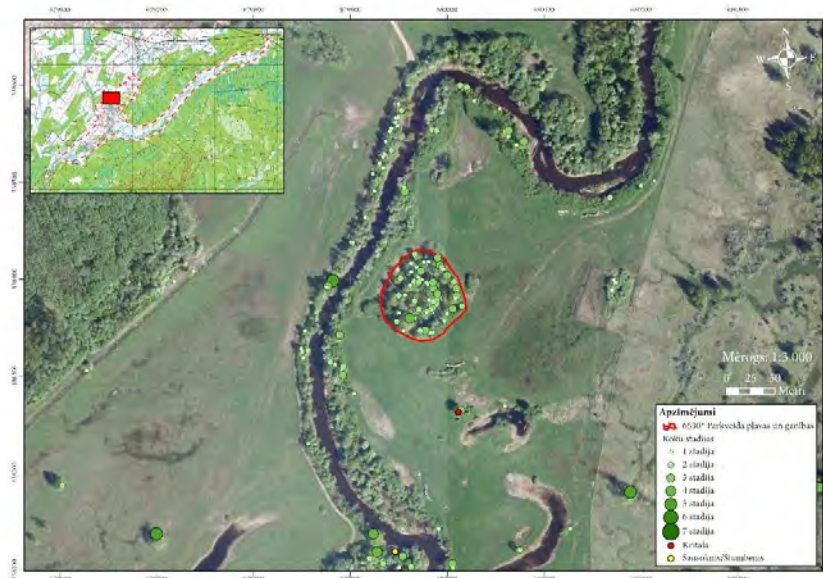
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_153_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): B (labs)

Poligona platība: 0,59 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 2.1., 2.2., 2.3., 2.6.

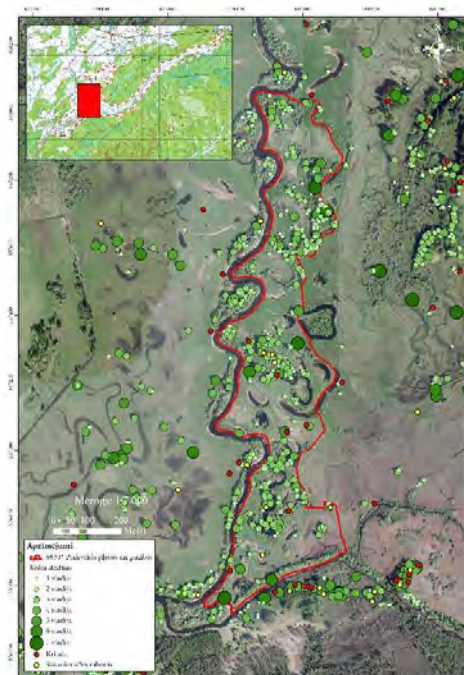

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_154_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 29,92 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.6.

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/294/2018) ietvaros

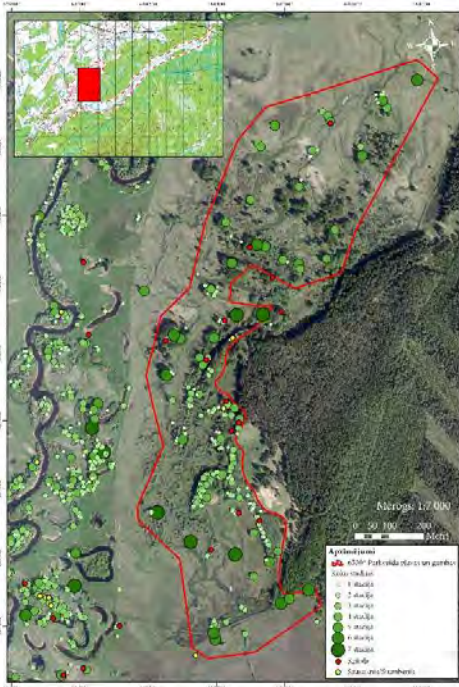
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_155_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): C (apmierinošs)

Poligona platība: 56,82 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 2.1, 2.2., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7.

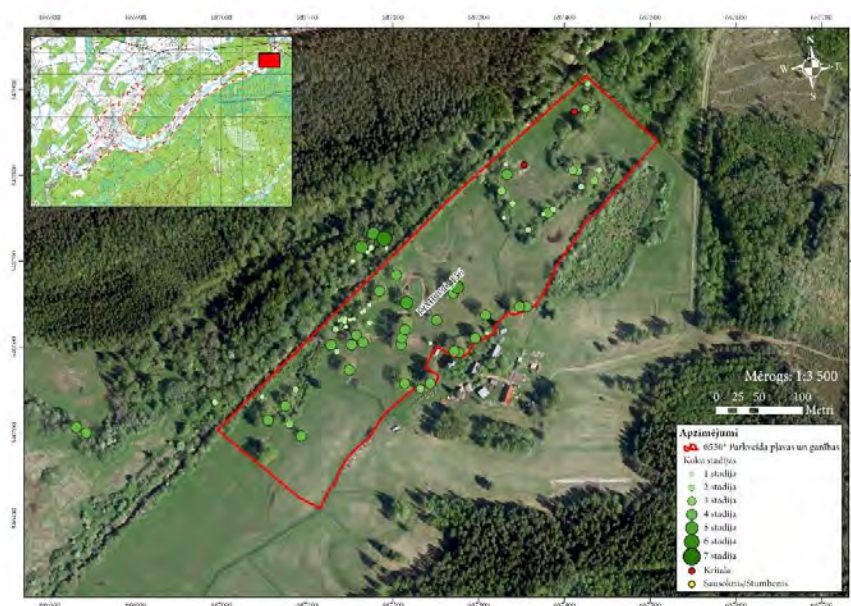

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_156_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 7,89 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.5.

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

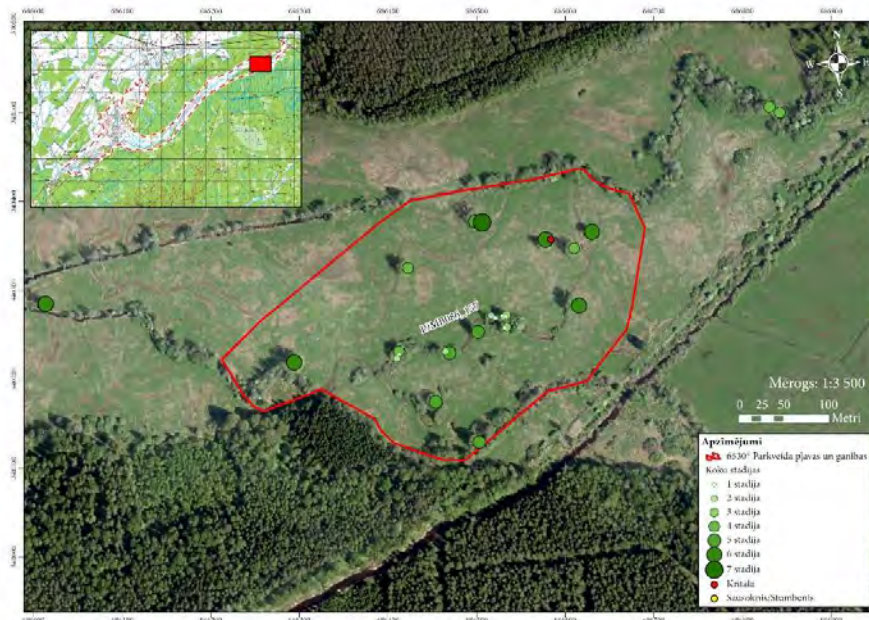
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_157_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 9,57 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.3., 1.5., 1.6.

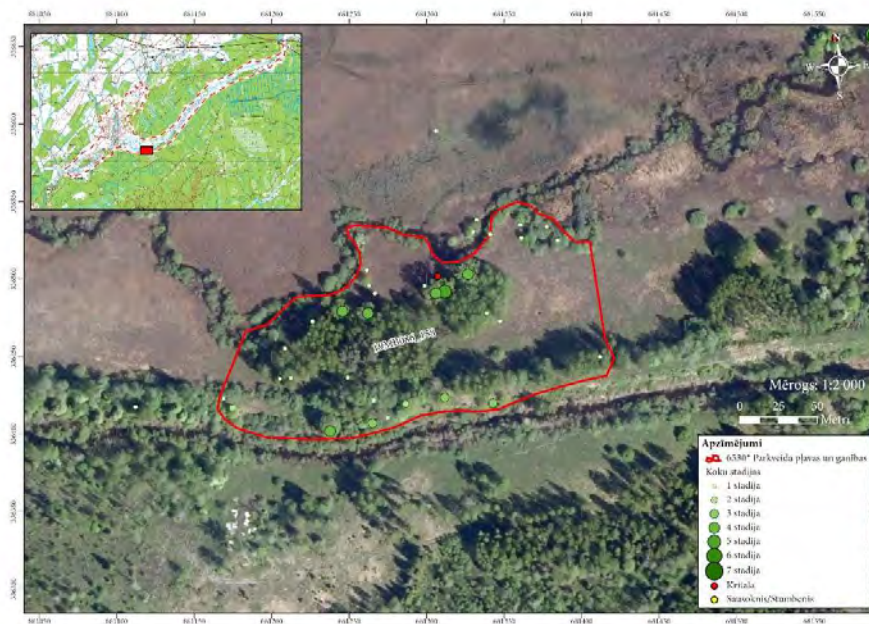

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_158_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 2,45 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.4.

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

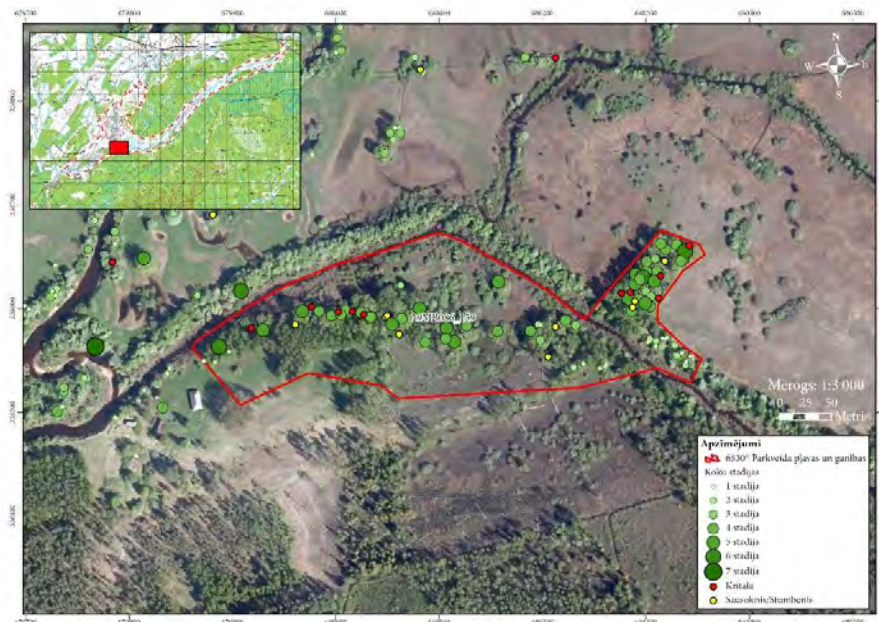
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_159_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): C (apmierinošs)

Poligona platība: 5,08 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 2.1, 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7.

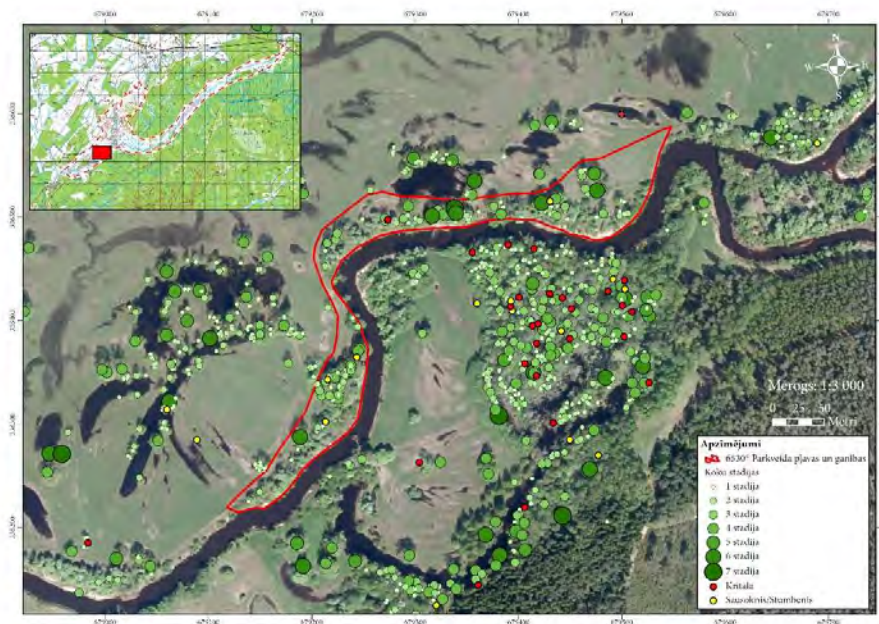

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_160_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): C (apmierinošs)

Poligona platība: 2,27 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 2.1, 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7.

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

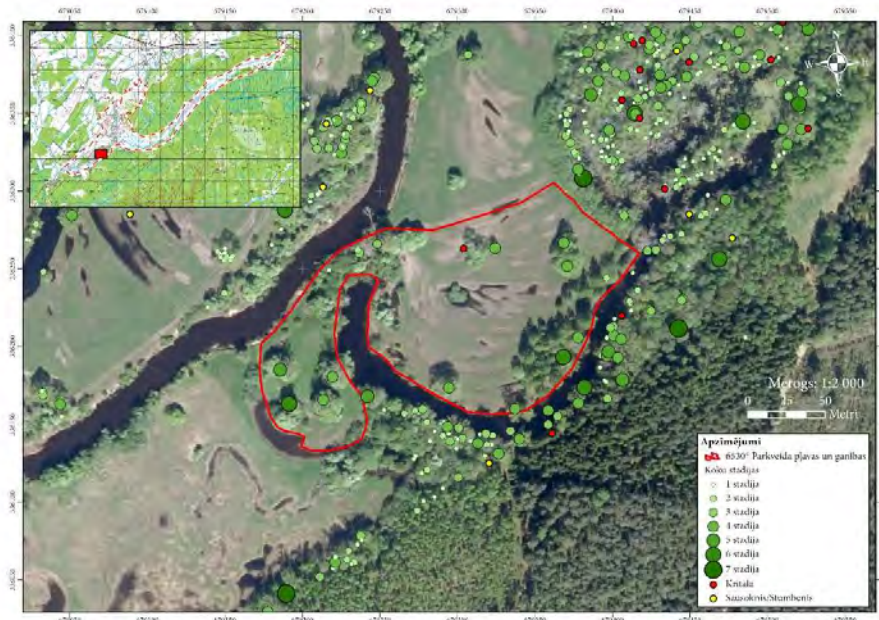
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Poligona/anketas Nr.: 19MB086_161_1

Biotopa stāvoklis (atbilstoši biotopa anketā lietotajai klasifikācijai): A (izcils)

Poligona platība: 2,25 ha

Rekomendēto apsaimniekošanas pasākumu kodi: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.

4. Rekomendācijas grozījumiem dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” individuālajos apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumos

2005. gadā tika izstrādāts un stājās spēkā dabas aizsardzības plāns Dabas liegumam "Sitas un Pededzes paliene" laika posmam no 2005. līdz 2015. gadam. *Saskaņā ar Latvijas Republikas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra K.Gerhada 2016. gada 18. februāra rīkojumu Nr.24 „Par dabas aizsardzības plānu darbības termiņa pagarināšanu” dabas lieguma „Sitas un Pededzes paliene” dabas aizsardzības plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2019. gada 31. decembrim.* Dabas liegumam ir izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: 06.03.2007. MK noteikumi Nr. 168 Dabas lieguma "Sitas un Pededzes paliene" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Šiem noteikumiem ir veikti grozījumi ar 30.07.2017. MK noteikumiem “Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 6. marta noteikumos Nr.168 "Dabas lieguma "Sitas un Pededzes paliene" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Spēkā esošie noteikumi kopumā nodrošina teritorijā esošo vērtību tajā ES nozīmes īpaši aizsargājamā biotopa Parkveida pļavas un ganības 6530* saglabāšanas teritorijā, tomēr noteikumos nepieciešami atsevišķi grozījumi, kas veicinātu iespējas biotopa kvalitātes uzlabošanai.

Noteikumu sadaļā II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā nav neviena punkta, kas ir attiecināms uz parkveida pļavām, līdz ar to pastāv iespēja, ka zemes lietotāji neatbilstošas apsaimniekošanas rezultātā var veikt darbības, kas nodara kaitējumu biotopam *Parkveida pļavas un ganības 6530**. Šīs darbības var negatīvi ietekmēt biotopa kvalitāti un ilgtspējīgu pastāvēšanu,

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā "Sitas un Pededzes paliene"

---

kā arī biotopā sastopamās retas un aizsargājamas sugas. Ir nepieciešams papildināt IAIN vispārīgo aprobežojumu sadaļu ar punktu, kas aizliedz veikt biotopu atjaunošanas pasākumus, ja nav saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja.

Regulējamā režīma zonā, kurā ir aizliegta jebkāda saimnieciskā un cita veida darbība, ir paredzēts izņēmums, ko nosaka noteikumu 11.5. apakšpunkts, kas pieļauj pasākumu īstenošanu, kas nepieciešami ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai un saglabāšanai, ja iepriekš saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja. Šis apakšpunkts nodrošina ES prioritāram biotopam *Parkveida pļavas un ganības 6530** atbilstošu atjaunošanas pasākumu piemērošanu.

Dabas lieguma zonā aizliegts veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, bet ir izņēmums, kas var ietekmēt parkveida pļavas. 14.8.2 apakšpunkts pieļauj zemes lietošanas kategorijas maiņu īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai. Šis apakšpunkts nodrošina iespēju atjaunot aizaugušās parkveida pļavas dabas lieguma zonā.

Noteikumu 14.23. apakšpunkts nosaka aizliegumu lieguma zonā ierīkot lauksaimniecības dzīvnieku – ierobežotā platībā turētu savvaļas sugu dzīvnieku – audzētavas, kā arī iežogotas platības savvaļas sugu dzīvnieku turēšanai nebrīvē, izņemot esošā briežu dārza paplašināšanu robežās, kas norādītas noteikumu 1.pielikumā, ja briežu blīvums nepārsniedz 0,5 dzīvnieku vienības uz hektāru, kā arī minēto audzētavu un iežogoto platību ierīkošanu pagalmos un dārzos. Gadījumā, ja lieguma zonā tiek iekļautas aizaugušās parkveida pļavas, to atjaunošanos varētu sekmēt ganību ierīkošana, tajā skaitā savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas. Veicot grozījumus IAIN ir nepieciešams paredzēt iespējas atļaut ierīkot IAIN 14.23. apakšpunktā noteiktās savvaļas dzīvnieku audzētavas, ja tas nodrošina atbilstošu apsaimniekošanu biotopam *6530*/9070*.

Teritorijā esošo dabas pieminekļu – dižkoku aizsardzībai noteikumu 22. punktā un 22.6. apakšpunktā ir noteikts aizliegums veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, 10 m rādiusā ap aizsargājamiem kokiem (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas). Aizaugušās parkveida pļavās meža zemēs ir vēlama seno parkveida koku atēnošana, un līdz ar to ir nepieciešams paredzēt iespēju veikt zemes lietošanas kategorijas maiņu no zemes lietošanas kategorijas "mežs" vai "krūmājs" uz lauksaimniecības zemi.

IAIN 24. punkts nosaka: ja aizsargājamo koku nomāc vai apēno jaunāki koki un krūmi, atļauta to izciršana aizsargājamā koka vainaga projekcijā un tai piegulošā zonā, izveidojot no kokiem brīvu 10 metrus platu joslu, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas līdz apkārtējo koku vainagu projekcijām, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē koku ciršanu mežā un ārpus tā. Šis punkts nodrošina senu parkveida koku vitalitātes paaugstināšanu, radot labvēlīgus apstākļus arī šo koku apdzīvojošām aizsargājamo organismu sugām. Veicot koku atēnošanu jāņem vērā uz koka esošo ķērpju sugu kopums. Gadījumā, ja koks ir ticis noēnots ilgstoši un ķērpju florā ir noēnojumu mīlošas aizsargājamas sugas, koka atēnošana nav pieļaujama.

5. LVAF projekta ietvaros dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” konstatētie dižkoki

LVAF projekta ietvaros veikto apsekojumu rezultātā kopumā dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” teritorijā konstatēts 74 dižkoki - 70 parastie ozoli, 1 parastā liepa, 2 parastās gobas, 1 parastā vīksna. Informācija par visiem dabas lieguma teritorijā uzskaitētajiem dižkokiem attēlota 1. tabulā, kā arī kartogrāfiski parādīta 8. attēlā. Detalizētāka informācija par konstatēto dižkoku parametriem un izvietojumu pieejama arī Dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols. Veicot dabas aizsardzības plāna izstrādi dabas liegumam “Sitas un Pededzes paliene” nepieciešams paredzēt apsaimniekošanas pasākumus dabas liegumā konstatēto dižkoku aizsardzības nodrošināšanai.

1. tabula. Informācija par visiem dabas lieguma teritorijā uzskaitētajiem dižkokiem

Nr. p.k.	Dižkoka suga	Vērtību kategorija	ĪADT kategorija	Apkārtmērs (cm)
1.	Parastā liepa <i>Tilia cordata</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	389
2.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	404
3.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	511
4.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	421
5.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	428
6.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	468
7.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	446
8.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	612
9.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	428
10.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	423
11.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	438
12.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	490
13.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	408
14.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	432
15.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	443
16.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	565
17.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	619
18.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	527
19.	Parastā vīksna <i>Ulmus laevis</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	445
20.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	415
21.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	571
22.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	419
23.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	430
24.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	559
25.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	690

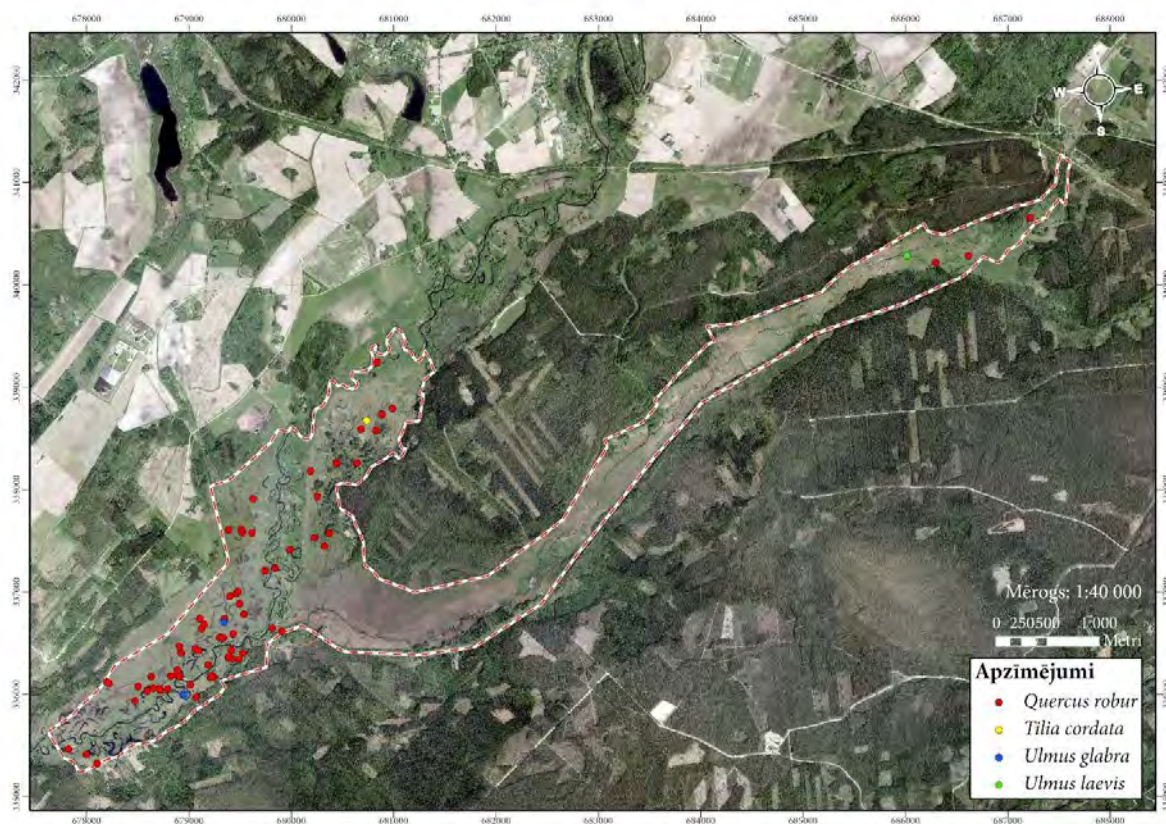
Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Nr. p.k.	Dižkoka suga	Vērtību kategorija	ĪADT kategorija	Apkārtmērs (cm)
26.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	451
27.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	443
28.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	443
29.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	453
30.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	429
31.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	444
32.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	443
33.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	419
34.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	412
35.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	407
36.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	615
37.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	432
38.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	412
39.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	471
40.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	420
41.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	448
42.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	414
43.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	458
44.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	437
45.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	409
46.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	456
47.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	425
48.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	469
49.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	518
50.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	535
51.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	418
52.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	403
53.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	429
54.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	508
55.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	455
56.	Parastā goba <i>Ulmus glabra</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	480
57.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	440
58.	Parastā goba <i>Ulmus glabra</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	561
59.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	571
60.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	523

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Nr. p.k.	Dižkoka suga	Vērtību kategorija	ĪADT kategorija	Apkārtmērs (cm)
61.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	412
62.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	429
63.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	434
64.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	413
65.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	438
66.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	425
67.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	400
68.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	400
69.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	462
70.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	537
71.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	407
72.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	537
73.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	471
74.	Parastais ozols <i>Quercus robur</i>	valsts nozīmes	Dabas piemineklis: Dižkoks	521

8. attēls. Dabas lieguma teritorijā uzkartēto dižkoku izvietojums

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

6. LVAF projekta ietvaros dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene” konstatētās īpaši aizsargājamo un reto sugu atradnes

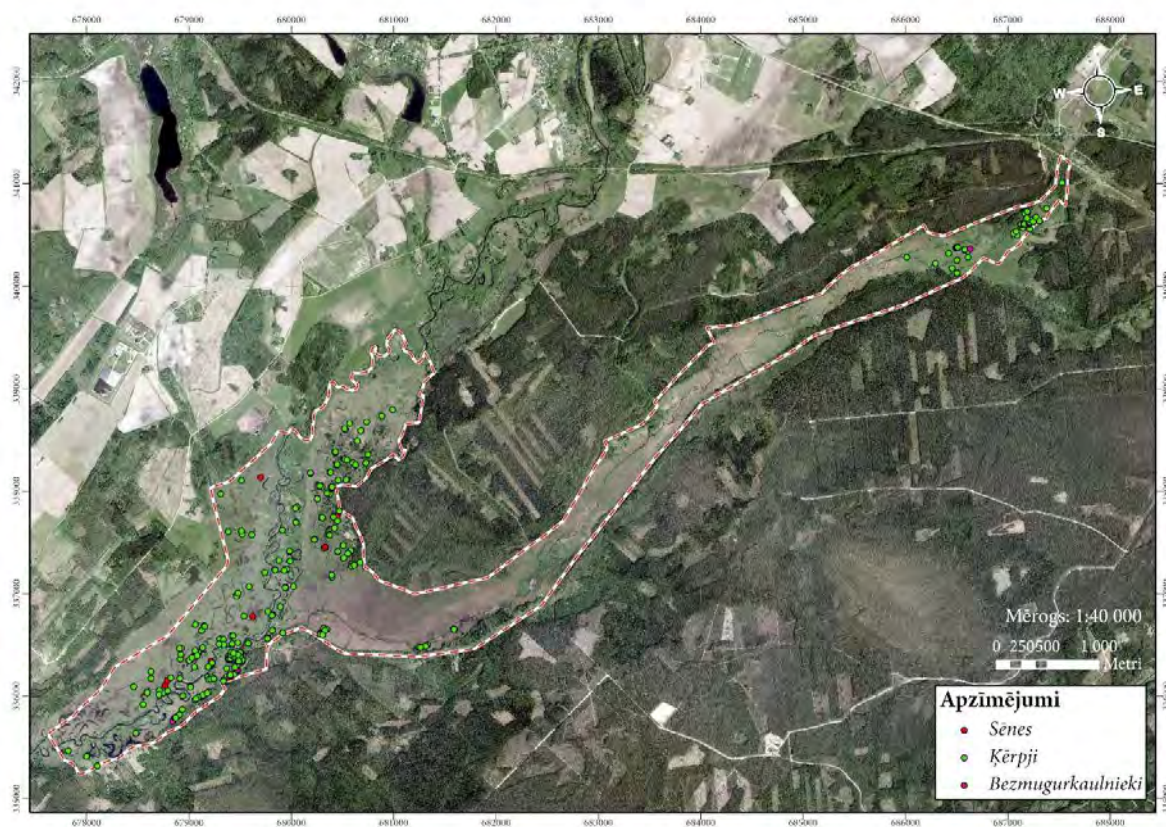
LVAF projekta ietvaros veikto apsekojumu rezultātā kopumā dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” teritorijā konstatētas 19 īpaši aizsargājamās sugas (14 ķērpju sugas, 2 bezmugurkaulnieku sugas, 3 sēņu sugas). Informācija par visām LVAF projekta ietvaros dabas lieguma teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājamo sugu atradnēm apkopota 2. tabulā, savukārt kartogrāfiski parādīta 9. attēlā. Detalizētāka informācija par konstatētajām aizsargājamo sugu atradnēm un to izvietojumu pieejama Dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols. Plānojot dabas aizsardzības plāna izstrādi dabas liegumam “Sitas un Pededzes paliene” obligāti nepieciešama speciālistu piesaiste, kas labi orientējas no biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** atkarīgo ķērpju, koksnes sēņu, kā arī bezmugurkaulnieku sugu noteikšanā.

2. tabula. Informācija par dabas lieguma teritorijā konstatētajām aizsargājamām sugām

Nr. p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss
1.	Sīkpunktainā artonija	<i>Arthonia byssacea</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
2.	Artonijveida artonija	<i>Arthonia arthonioides</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
3.	Vīnkrašas artonija	<i>Arthonia vinoso</i>	MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
4.	Baktrospora	<i>Bactrospora dryina</i>	MK Noteikumi Nr.940; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
5.	Ozolu kalģija	<i>Calicium quercinum</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
6.	Apsarmotā kalģija	<i>Calicium adpersum</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
7.	Zaļā henotēka	<i>Chaenotheca chlorella</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
8.	Henotēka	<i>Chaenotheca hispidula</i>	Latvijā un Baltijas vastīs reta suga
9.	Brūngalvainā henotēka	<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
10.	Košā zeltapore	<i>Hapalopilus croceus</i>	MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
11.	Spožā skudra	<i>Lasius fuliginosus</i>	MK Noteikumi 396
12.	Parastais plaušķērpis	<i>Lobaria pulmonaria</i>	MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
13.	Lapkoku praulgrauzis	<i>Osmoderma barnabita</i>	EP Direktīva 92/43 (II Pielikums); IUCN (NT); MK Noteikumi Nr.940; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga, Bernes konvencija
14.	Dzeltenīgā pertuzārija	<i>Pertusaria flavida</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
15.	Kastaņbrūnā kātiņpiepe	<i>Polyporus badius</i>	DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
16.	Sklerofora	<i>Sclerophora coniophaea</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga

Rekomendācijas biotopa *Parkveida pļavas un ganības 6530** saglabāšanai
dabas liegumā “Sitas un Pededzes paliene”

Nr. p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss
17.	Sklerofora	<i>Sclerophora farinacea</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
18.	Sklerofora	<i>Sclerophora pallida</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga
19.	Plaisājošā rūtainē	<i>Xylobolus frustulatus</i>	MK Noteikumi Nr.940; MK Noteikumi 396; DMB indikatorsuga, DMB speciālistu suga

9. attēls. Dabas lieguma teritorijā konstatēto aizsargājamo sugu atradņu izvietojums

Materiāls tapis LVAF projekta “Biotopa „Parkveida pļavas un ganības 6530*” aizsardzības plānā paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana dabas liegumos „Lubāna mitrājs”, „Sitas un Pededzes paliene” un „Mugurves pļavas”” (reģ. Nr. 1-08/ 294 / 2018) ietvaros

Izmantotie informācijas avoti

Antonsson K. 2002. The Hermit Beetle (*Osmoderma eremita*). Ecology and Habitat Management. Swedish Environmental Protection Agency. Berlings Skogs, Trelleborg: 1-26.

Bāra J., Niteis M., Lārmanis V., Valainis U. 2015. Parkveida pļavu un ganību aizsardzības plāns. Daugavpils Universitātes Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju institūts. Daugavpils. – 86. lpp.

Bergman K.O. 2006 Long term conservation of saproxylic organisms dependent on hollow oaks a simple model of area requirements, Linköping University Presentation from the Oak-conference 2006.

Ek T., Johannesson J. 2005. Multi-purpose management of oak habitats. County administration of Östergötland. 97.lpp.

Eriksson M.O.G. 2008. Management of Natura 2000 habitats. 9070 Fennoscandian wooded pastures. European Commission.

Fabiszewski, J. & Szczepanska, K. 2010. Ecological indicator values of some lichen species noted in Poland. Acta Societatis Botanicorum Poloniae. 79 (4): 305-313

Jansson N., Bergman K.O. 2006 What have we learnt from massive inventories of the oak beetle fauna and how can we use the results for their long term conservation? The Oak – History, ecology, management and planning Report 5617 Proceedings from a conference in Linköping, Sweden, 9–11 May 2006.

Salmiņa L. 2005. Dabas lieguma “Sitas un Pededzes paliene” dabas aizsardzības plāns (2005. – 2015. gadam). Latvijas dabas fonds, Rīga: 104

Teļnovs 2005. Lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (SCOPOLI, 1763) sugas aizsardzības plāns. Latvijas Entomoloģijas biedrība. Rīga. 100 lpp.

Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā (novērtējums par 2013.-2018. gada periodu). <http://cdr.eionet.europa.eu/lv/eu/art17/envxwalvg>

Wirth, V. (2010): Ökologische Zeigerwerte von Flechten. - Herzogia 23 (2): 229-248